

Остапенко О. Є.,

*кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри публічно-правових дисциплін
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського*

Ковальчук О. О.,

*здобувачка вищої освіти СВО магістра
факультету права, публічного управління та адміністрування
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського*

РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Відповідно до ст. 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. В системі органів державної влади особлива роль належить органам виконавчої влади, оскільки саме вони здійснюють виконавчо-розпорядчу та організаційну діяльність, тобто організують реальне виконання, втілення в життя законів.

Органи виконавчої влади є частиною державного апарату, яка має власну структуру та штат службовців і в рамках своєї компетенції здійснює підзаконне адміністративно-правове регулювання в сфері суспільних відносин.

До основних цілей виконавчої влади належать: забезпечення безпеки громадян, суспільства, держави; створення умов, що сприяють благополуччю громадян, суспільства, держави; створення умов для реалізації громадянами і організаціями їхніх прав і свобод, для вільного політичного, економічного, соціального та духовного життя суспільства [1].

Фактично реформа системи органів виконавчої влади розпочалася 8 грудня 2004 року - із прийняття Конституційним Судом України Рішення щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про внесення змін до Конституції України" від N2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України) від 30 вересня 2010 р. N20. Цим законом було передбачено зміну конституційної моделі організації системи виконавчої влади.

Наступним кроком, що отримав оформлення у вигляді нормативно-правового акта, стало видання Президентом України Указу від 9 грудня 2010 р. N1085 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади", яким замість 112 центральних органів виконавчої влади було утворено 72 (16 міністерств та 56 інших центральних органів виконавчої влади).

Далі реформування продовжилося у 2014 році. Концепція адміністративної реформи в Україні запропонувала закріпити на законодавчому рівні визначення понять, функціонального призначення та загальних субординаційних зв'язків центральних органів виконавчої влади.

З 2015 по 2020 рр. реформування виконавчої влади здійснювалось у рамках адміністративної реформи, метою якої було формування системи державного управління, а також діяльність, пов'язана з обробкою потреб і запитів людей. Це мало сприяти перетворенню системи центральних органів виконавчої влади на керований механізм із чітким розподілом повноважень та відповідальності, оптимізований за змістом і переліком державних функцій, кількістю державних службовців і зорієнтований на задоволення потреб суспільства.

У 2017 році розпочалася реформа десяти пілотних міністерств першої хвилі. Метою даної реформи було перетворення міністерств на високорозвинені аналітичні центри з формування політики. Уже восени розпочалися конкурси на посади фахівців із питань реформ, які відбувалися за оновленою конкурсною процедурою.

У політично-концентрованому вигляді значення виконавчої влади для модернізації української державності було виражено у Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 року, якими реалізацію зазначеної реформи визнано запорукою успішного проведення структурних реформ у всіх сферах суспільного життя [2, ст.20].

Одним з останніх документів з питання реформування органів виконавчої влади є Стратегія реформування державного управління України на 2022– 2025 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р.

№ 831-р. Аналіз положень цього документу є важливим науковим завданням, розв'язання якого сприятиме подальшому удосконаленню функціонування органів публічної влади в Україні [3, ст. 115].

Наявна в Україні модель виконавчої влади є складним суперечливим явищем із багатьма бюрократичними деформаціями, недоліками. Відповідно до вимог, які поставлені перед Україною у процесі її вступу до ЄС, найважливішим завданням адміністративної реформи є вдосконалення інституційної та адміністративної спроможності України, реорганізація системи органів виконавчої влади [4].

Протягом останніх років в Україні систематично відбувається оновлення щодо компетенції та повноважень міністерств, а також інших центральних органів виконавчої влади, структури цих органів. Проте, відповідно до практики та міжнародного досвіду, найбільший спектр проблем виникає саме стосовно розподілу сфер діяльності між центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування,

Отже, виконавча влада України являється інструментом захисту і забезпечення інтересів суспільства. Її функції пов'язані з практичною реалізацією законів, для чого використовується певна частина державно-владних повноважень. На сьогоднішній день, перед сучасною українською державою постає багато актуальних тем, зокрема реалізація та продовження реформування виконавчої влади та її органів задля максимального забезпечення прав людини, що, в результаті, передбачатиме прозорість, відкритість та побудову громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня. 1996 року. Київ: Юрінком, 1996.
2. Журавель Я. В. Адміністративно-правове забезпечення децентралізації органів виконавчої влади в Україні: Дис. на здобуття ступеня

доктора юрид. наук за спец.: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ: НАУ, 2021. 517 с.

3. Малетич М. М. Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки: вплив на місцеве самоврядування. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 91 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2021. С. 115-122.

4. Шаповал В.М. Виконавча влада в Україні в контексті форми державного правління (досвід до прийняття Конституції України 1996 р.). Право України. 2016. № 3. С. 200-212.

Пивовар І. В.,

*кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри права та публічного управління
Житомирського державного університету
імені Івана Франка*

ПЕРСПЕКТИВИ І РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої влади, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених конституцією України межах відповідно до законів України ст. 6 Конституції України [1]. Органи судової влади здійснюють свої повноваження у межах, встановлених Конституцією України та відповідних законів України.

Важливо підкреслити, що ст. 32 Конституції України зазначає, кожному громадянину України гарантується судовий захист права спростувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації [1].

Ст. 37 Конституції України передбачає, не досукається створення і діяльність організаційних структурних політичних партій в органах виконавчої та судової